

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoP/75/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6817205591
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6817205591.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Podhorovej a členov senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a JUDr. Anny Snopčokovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Q. I., narodený XX.XX.XXXX, bytom ako otec, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny U., dieťa matky: K. I., narodená XX.XX.XXXX, bytom XXX XX W., C. U. XXX, korešpondenčná adresa: XXX XX W., X. B. č. XXX, zastúpená splnomocnenou advokátkou JUDr. Máriou Ďurajovou, so sídlom Advokátska kancelária 048 01 Rožňava, Námestie 1. Mája č. 11 a otca: T. N., narodený XX.XX.XXXX, bytom XXX XX W., X. XXX, zastúpený splnomocnenou advokátkou JUDr. Evou Bornayovou, so sídlom Advokátska kancelária 979 01 Rimavská Sobota, Fučíkova 795/15, o návrhu matky maloletého dieťaťa na zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, o odvolaní matky zo dňa 16.10.2017 proti rozsudku Okresného súdu Revúca číslo konania 7P/46/2017-89 zo dňa 14.09.2017, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Revúca č. k. 7P/46/2017 - 89 zo dňa 14. 09. 2017 vo výroku, ktorým súd návrh matky maloletého dieťaťa na zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému Q. I., nar. XX. XX. XXXX, zamietol a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania p o t v r d z u j e .

II. Vo zvyšnej časti zostáva rozsudok okresného súdu n e d o t k n u t ý .

III. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým výrokom rozsudku návrh matky maloletého dieťaťa na zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému Q. I., nar. X. X. XXXX zamietol, druhým výrokom rozsudku súd zamietol taktiež návrh otca maloletého dieťaťa na zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu a rozhodol o náhrade trov prvoinštančného konania, keď vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V odôvodnení rozsudku súd konštatoval, že maloletý Q. I., narodený X. X. XXXX, pochádza z mimomanželského vzťahu a práva a povinnosti rodičov k maloletému dieťaťu boli upravené rozsudkom Okresného súdu Revúca č.k. 8P/35/2016 - 146 zo dňa 7. 4. 2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 7. 4. 2017 a ktorým súd schválil rodičovskú dohodu, v zmysle ktorej maloletého Q. zveril do osobnej starostlivosti otca, matke súd uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 40 eur mesačne od právoplatnosti rozsudku do 20-teho dňa tohto ktorého mesiaca vopred k rukám otca dieťaťa a súd upravil styk matky s dieťaťom od pondelka do piatka v čase od 15. 00 hod. do 18. 00 hod. a každý páry víkend od 12. 00 hod. do nedele 17. 00 hod. s prespatím u matky. Maloletý Q. mal v čase poslednej úpravy rodičovských práv a povinností necelé X roky, v čase podania návrhu matky X roky a X,X mesiaca a v čase rozhodovania súdu prvej inštancie mal maloletý X roky a X mesiace. Súd ďalej uviedol, že maloletý Q. žije od narodenia v domácnosti otca a od septembra 2017 navštevuje Základnú školu s materskou školou v W.. Výdavky na obedy v

materskej škole sú vo výške 22,61 eur, dieťa je zdravé. V čase poslednej úpravy rodičovských práv a povinností bol otec maloletého nezamestnaný, evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny U., predtým bol krátkodobo zamestnaný a v čase rozhodovania súdu prvej inštancie bol otec od 1. 5. 2017 zamestnaný na B. O. W. s pravidelným mesačným príjmom vo výške približne 386 eur mesačne. Otec poberal do 31. 5. 2017 na maloleté dieťa rodičovský príspevok vo výške 203,20 eur mesačne a od narodenia dieťaťa poberá príspevok na dieťa vo výške 23,52 eur mesačne. Otec maloletého dieťaťa nevlastnil ani nevlastní žiadnu nehnuteľnosť a žije v spoločnej domácnosti s maloletým Q. v jednoizbovom prenajatom byte. Matka maloletého dieťaťa bola v čase poslednej úpravy rodičovských práv a povinností konateľkou a spoločníčkou spoločnosti O. T., s.r.o. so sídlom v W., pričom tak v čase poslednej úpravy, ako aj v súčasnosti nemala matka podľa svojho tvrdenia žiadne príjmy z podnikania. Peniaze jej posielala jej matka vo výške približne 300 až 400 eur mesačne. Nevlastní žiadnu nehnuteľnosť a žije v prenajatom trojizbovom byte, v ktorom matka deklarovala výdavky na bývanie vo výške 230 eur mesačne. Po takto konštatovaných pomeroch jednak rodičov maloletého dieťaťa, ako aj maloletého dieťaťa, súd konštatoval z obsahu zápisnice v konaní vedenom pod sp. zn. 8P/35/2016, v ktorom sa naposledy upravovali rodičovské práva a povinnosti k dieťaťu, že už v tej dobe pretrvával vzájomný negatívny postoj rodičov maloletého dieťaťa k sebe navzájom, pričom aj k uzavretiu rodičovskej dohody došlo až po vzájomných psychologických konzultáciách na referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v U.. Z obsahu predmetného súdneho spisu mal súd za zrejmé, že už v čase poslednej úpravy rodičovských práv a povinností bola medzi rodičmi zjavná nevráživosť a manipulácie dieťaťa v ich prospech a v neprospech druhého rodiča. Po takto konštatovanom stave a pomeroch rodičov a maloletého dieťaťa súd s poukazom na ustanovenie § 121 Civilného mimosporového poriadku, v spojení s ustanovením § 24 ods. 4, § 26, § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine a vzhľadom na zákonné kritériá vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom v zmysle ustanovenia § 62 ods. 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine, potom súd vyhodnotil, že na základe vykonaného dokazovania mal za to, že k podstatnej zmene pomerov na strane rodičov maloletého dieťaťa nedošlo. Ich bytové, osobné, majetkové, zárobkové a výdavkové pomery sú v podstate (až na malé odchýlky) rovnaké. Neobstojí preto argument matky, že v súčasnosti má vytvorené podmienky pre výchovu dieťaťa, pretože má v prenájme trojizbový byt, kým otec má v prenájme len jednoizbový byt. Tak tomu bolo aj v čase poslednej úpravy rodičovských práv a povinností, kedy bola uzatvorená rodičovská dohoda. Súd zdôraznil, že posledné rozhodnutie o úprave práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu súd v zmysle uvedených zákonných ustanovení môže zmeniť, len ak sa podstatne zmenia pomery a táto zmena odôvodňuje zmenu rozhodnutia súdu. Neprináleží súdu v novom súdnom konaní skúmať správnosť predchádzajúceho rozsudku súdu. Pokiaľ matka maloletého dieťaťa v konaní navrhovala vykonať dôkaz psychologickým vyšetrením rodičov a maloletého dieťaťa za účelom zistenia, či otec má negatívny postoj k matke a či zo strany otca a jeho rodinných príslušníkov nedochádza k ovplyvňovaniu maloletého dieťaťa v neprospech matky, súd tento dôkaz nevykonával, pretože mal za to, že negatívny postoj otca k matke maloletého dieťaťa (ale aj naopak matky k otcovi) bol zjavný už v čase poslednej úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu a už vtedy bola medzi rodičmi zjavná nevráživosť a manipulácie dieťaťa. Súd preto konštatoval, že tento dôkaz považoval za nadbytočný z dôvodu, že by ním neboli zistené žiadne nové okolnosti naproti tomu, čo bolo už súdu známe v čase jeho posledného rozhodovania a čo by nebolo predmetom zvažovania pri rozhodovaní vo veci samej. Súd taktiež poznamenal, že vzhľadom na časový odstup od posledného rozhodovania súdu (približne 5 mesiacov) ani nemožno očakávať podstatnú zmenu v správaní a psychologickom rozpolžení rodičov a maloletého dieťaťa. Vzhľadom na uvedené skutočnosti potom súd návrh matky na zmenu doterajšej úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu zamietol, nakoľko nebol naplnený zákonný dôvod na zmenu predošlého rozsudku súdu. Pokiaľ sa súd zaoberal návrhom otca maloletého dieťaťa, ktorý protinávrhom požadoval zvýšenie výživného na maloleté dieťa z dôvodu, že toto dieťa začalo od septembra 2017 navštevovať materskú školu, s čím sú spojené zvýšené výdavky a matka dieťaťa v návrhu deklarovala, že je schopná zabezpečiť výživu maloletého dieťaťa, súd zamietol tento návrh otca s odôvodnením, že hoci možno konštatovať podstatnú zmenu pomerov na strane maloletého dieťaťa vo výdavkovej oblasti, avšak v konaní nebolo preukázané, že by matka s súčasnosti disponovala vlastným príjmom, z ktorého by po odpočítaní jej výdavkov na bývanie, stravu, ošatenie, hygienu a oblečenie bola schopná platiť zvýšené výživné oproti naposledy určenému výživnému na maloleté dieťa. Taktiež pokiaľ otec maloletého dieťaťa navrhoval obmedzenie styku matky s maloletým dieťaťom pre jeho zlé znášané zo strany maloletého dieťaťa, súd tento návrh zamietol z dôvodu, že takéto rozhodnutie by nebolo v záujme maloletého dieťaťa. Kontakt matky s dieťaťom je pre neho bytostne dôležitý a súd v odôvodnení rozsudku poznamenal, že je v kompetencii otca, aby podporoval stretávanie sa dieťaťa s matkou. Maloleté dieťa je vo veku, kedy je dôležité zachovávanie jeho vzťahu s obidvomi rodičmi

za účelom vytvárania citových väzieb na oboch rodičoch. Za daných okolností by bolo preto nežiadúce obmedzovať styk matky s maloletým dieťaťom. Súd taktiež poučil matku maloletého dieťaťa, že pokiaľ tvrdí, že otec dieťaťa jej bráni v styku s maloletým dieťaťom a otec úpravu styku tak, ako sa dohodli v predchádzajúcom súdnom rozhodnutí nerešpektuje, môže si matka podať na súd návrh na nútený výkon rozhodnutia a v danom konaní sa bude preukazovať aj to, ako prebieha styk matky s maloletým dieťaťom. Z uvedeného dôvodu súd zamietol aj návrh otca na vypočutie ním navrhovaných svedkov, ako aj návrh matky na vypočutie ňou navrhovaného svedka na okolnosti, za akých dochádza k realizácii súdnych rozhodnutí upraveného styku matky s dieťaťom. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd zamietol návrh matky na zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu a výroku o trovách konania, podala matka maloletého dieťaťa v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Namíeta predovšetkým, že súd nevykonal navrhované dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, čím podľa jej názoru odňal matke jej procesné práva a súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Tvrdenia ostali neobjasnené, rozhodnutie súdu je nepreskúmateľné, predčasné, nespravodlivé a nezákonné. V prvom rade súd neprihliadal na záujem dieťaťa, ktorý musí byť prvoradým a kľúčovým pri najvhodnejšom usporiadaní vzťahov a tento záujem vyžaduje, aby sa na jeho výchove podieľali obaja rodičia. Nebol braný zreteľ a nebol uprednostnený záujem dieťaťa, ktorý má byť povýšený nad všetky záujmy a nebolo prihliadnuté na jeho citové väzby, vývinové potreby a právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov. Pokiaľ súd vyvodil záver, že v posudzovanom prípade nedošlo k podstatnej zmene pomerov od poslednej úpravy, matka namíeta, že bez ohľadu na predchádzajúcu právnu úpravu zmena pomerov môže nastať nezávisle od tejto súdnej úpravy a bez ohľadu na časový horizont úpravy. Zákon oprávňuje každého z rodičov podať návrh po tom, ako došlo a dochádza k ohrozeniu záujmu dieťaťa a k ohrozeniu rodičovských práv. Pokiaľ sa situácia skomplikovala do takého štádia, že otec prehlbuje nenávisť k matke, dieťa traumatizuje a odmieta dávať matke dieťa po tom, ako dieťa zmenilo z nepochopiteľných dôvodov správanie k matke a je plačlivé, uvedené je závažný moment, ktorý je nutný, podľa názoru matky, skúmať odborným dokazovaním, z akého dôvodu trojročné dieťa sa takto nekontrolovane správa. Matka žiadnym spôsobom nedala príčinu, aby sa zmenilo správanie dieťaťa. D. dieťa, ktoré nie je natoľko vyvinuté, aby samostatne konalo, je evidentne silne pod vplyvom toho rodiča, ktorý ho má v starostlivosti a ktorý ho týmto spôsobom ovplyvňuje, citovo zraňuje a nezdravým spôsobom vychováva a pestuje odpor k matke. Matka tak namíeta, že bez akéhokoľvek dokazovania, bez ohľadu na namietané skutočnosti, došlo k vyhláseniu autoritatívneho rozsudku súdu. Súd neskúmal, z akého dôvodu sa napriek dohode narušilo a prehýbilo negativistické správanie otca voči matke, podávanie trestných oznámení zo strany otca a podobne. Je nepochybné, že otec nezvládol zodpovednosť, aby na dieťa vplýval pozitívne a aby ho viedol k pozitívnemu vzťahu k matke. Pokiaľ súd aj napriek absencii znaleckého dokazovania rozhodol, bolo takéto rozhodnutie súdu nanajvýš predčasné, pretože súd nemal vôbec za preukázané, ako v súčasnosti dieťa poslednú úpravu rodičovských práv prežíva a prečo nezvláda emócie. Súd tak nemohol objektívne posúdiť objektívnosť a vhodnosť tejto úpravy. Matka preto naďalej trvá na svojom návrhu, že v konaní je nevyhnutné nariadiť znalecké dokazovanie, ktorým by bolo preukázané, či je dieťa traumatizované otcom alebo nie, jeho psychický stav, aké sú citové väzby dieťaťa k obojmu rodičom, jeho emocionálnu naviazanosť a z akého dôvodu dieťa bezdôvodne odmieta matku. Pre negatívny vplyv otca na dieťa hrozí odcudzenie dieťaťa od matky, čo v budúcnosti môže spôsobiť deformáciu vzťahu rodič - dieťa a môže mať nezvratné dôsledky. Súd taktiež vôbec neskúmal, ako prebieha v súčasnosti styk matky s maloletým dieťaťom, či skutočne otec pripravuje dieťa na styk, pretože pokiaľ by matka nemala záujem styk realizovať, neasistovali by hliadky polície, ktoré matka viackrát privolala. Matka má tak dôvodné pochybnosti o správnosti výchovy otca, ktorú otec zjavne nezvláda. Z toho dôvodu aj podala návrh na zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu a matka uviedla, že v ničom nepochybila, žije riadnym slušným životom pracujúceho človeka a to len otec nezvláda svoje emócie a ovplyvňuje trojročné dieťa nezdravým a negativistickým spôsobom. Otec podľa názoru matky nespĺňa ani morálne predpoklady na osobnú starostlivosť o malé dieťa, pôsobí na dieťa nepriaznivo, vytvára zlú mienku o matke a vedome prehlbuje odcudzenie matky s dieťaťom. V závere odvolania matka zdôraznila, že súd tým, že nevykonal navrhnuté dôkazy a to znalecké dokazovanie, nevyočul priateľa matky, nevyžiadala si záznamy polície privolané matkou na styk s dieťaťom, nezisťoval aktuálny zdravotný stav dieťaťa z hľadiska jeho duševného stavu, neboli tak rešpektované práva matky ako rodiča na výchovu a starostlivosť o svoje dieťa. Súd tak neúplne zistil skutkový stav a dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď vyhlásil nespravodlivý rozsudok. Otec preukázateľne ovplyvňuje

dieťa v neprospech matky a na základe všetkých uvedených skutočností potom matka navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch zmenil tak, že zverí maloletého Q. I. do osobnej starostlivosti matky a uloží otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého najmenej v sume 80 eur mesačne počnúc od 1. 9. 2017 vopred vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca do rúk matky a matke súd prizná náhradu trov konania, alternatívne navrhuje, aby odvolací súd zrušil rozsudok v napadnutej časti a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Otec maloletého dieťaťa vo vyjadrení k odvolaniu matky označil tvrdenia v ňom obsiahnuté za plné nepravdy a má za to, že hoci od posledného rozhodnutia súdu, ktorým boli upravované rodičovské práva a povinnosti k maloletému Q. uplynula veľmi krátka doba, matka nevyužíva čas a termíny, kedy jej bolo umožnené stretávať sa s maloletým Q.. Viackrát sa stalo, že matka vôbec neprišla po syna v čase, keď bola oprávnená sa sýkať so synom. Aj pokiaľ niekedy po syna prišla, viackrát sa stalo, že dieťa vrátila skôr, ako bol určený čas ukončenia styku. Napriek tomu otec tvrdí, že maloletého vždy pripravil na styk s matkou, hoci matka si po maloleté dieťa viackrát neprišla bez toho, aby vopred oznámila dôvod. Matka chodí po maloletého len vtedy, keď to jej vyhovuje. Pod vplyvom tohto potom maloletý s matkou odmieta ísť a na znak nesúhlasu kričí a vrieska, pretože k matke ísť nechce. Z uvedeného dôvodu aj otec podal oznámenie na Obvodnom oddelení Policajného zboru v W. a privolať hliadku, aby zhodnotili situáciu. Aj príslušníci polície tak mali možnosť vidieť, že otec si splnil svoju povinnosť a maloletého riadne pripravil na styk, syn však nechcel ísť k matke a musel ho vydať proti jeho vôli. Otec tiež uvádza, že maloletý sa vrátil z návštevy u matky rozladený, vyplakaný, rozrušený a nevyspatý. Povedal, že matka ho zbila po chrbte a súčasný priateľ matky naňho veľmi kričal. Nie je pravdou to, čo uvádza matka v odvolaní, že by maloletého otec nepripravil na styk, ani nie je pravdou, že by dieťa ovplyvňoval v neprospech matky, ako to uvádza matka vo svojom odvolaní. Pravdou je, že maloleté dieťa je hlboko citovo naviazané na otca, dieťa cíti, že ho má úprimne rád a v jeho prítomnosti sa cíti bezpečne. Vie, že sa otec o dieťa za každých okolností postará. Matka v skutočnosti nechodí po syna a nevyužíva svoje oprávnenie sa s ním sýkať, pričom matka dieťa od malička zanedbávala a riadne sa o neho nestarala. Chodila sa po nociach zabávať a vracala sa domov v podnapitom stave. Matka si neskôr našla priateľa a definitívne opustila spoločnú domácnosť aj maloletého syna. Otec tak tvrdí, že matka nemá vybudovaný dobrý vzťah s dieťaťom a pokiaľ si aj dieťa v rámci styku zoberie, aj tak sa mu nevenuje a o dieťa sa riadne nestará. V dôsledku toho sa potom u dieťaťa vzbudzuje odpor a dieťa odmieta s matkou zotrvať. Otec uviedol, že je v záujme maloletého dieťaťa, aby vyrastalo v pokojnom, láskyplnom prostredí a podrobovať maloleté dieťa znaleckému dokazovaniu psychologickým vyšetrovaním, ako to navrhuje matka, v tak nízkom veku dieťaťa (maloletý Q. má iba X roky), by bolo pre neho iba zbytočnou traumou. Otec taktiež poukázal na to, že hoci v návrhu na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu matka navrhuje uložiť otcovi povinnosť platiť výživné na maloleté dieťa v sume 60 eur mesačne, v odvolaní už žiada určiť výšku výživného najmenej po 80 eur mesačne, bez uvedenia dôvodu tejto zmeny, hoci sa o dieťa stará výlučne iba otec. S takýmto návrhom otec nemôže súhlasiť, pretože matka sa o maloleté dieťa v skutočnosti poriadne nestarala a ani nemá úprimný záujem sa starať. Otec taktiež poznamenal, že hoci matka žiada zvýšené výživné na maloleté dieťa, sama si neplní svoju vyživovaciu povinnosť a neplatí výživné stanovené súdom. V čase písania vyjadrenia k odvolaniu matky otec uvádza, že matka dlhuje na výživnom na maloleté dieťa sumu 40 eur. Hoci matka v návrhu na zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu uvádzala, že je spoločníčkou a konateľkou súkromnej firmy, matka daňové priznanie za rok 2016 údajne nepodala a namiesto toho predložila súdu iba čestné vyhlásenie, že nemá príjmy. Pokiaľ je teda pravdivé vyhlásenie matky v čestnom prehlásení, že nemá žiadne príjmy, otec namietá potom, že z čoho by chcela zabezpečovať potreby maloletého dieťaťa. Matka dieťaťa nekupuje žiadne darčeky ani oblečenie, maloletému nezakupuje darčeky ani na narodeniny, na ktoré si matka ani nespomenula. Otec taktiež vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že maloletý po ukončení styku s matkou sa viackrát sťažoval, že mu matka nedáva jesť a nechala ho o hlade. Z uvedeného potom otec vyvodzuje, že matka nemá o maloletého úprimný záujem, naproti tomu otec sa stará o dieťa najlepšie ako vie, venuje mu všetok svoj voľný čas a zabezpečuje všetky jeho potreby. O maloletého Q. sa otec stará od jeho narodenia, má ho úprimne rád a syn je na neho veľmi citovo naviazaný. V byte, kde spolu bývajú, má otec pre maloleté dieťa vytvorené všetky potrebné podmienky pre jeho zdravý vývoj a rozvoj. V závere vyjadrenia k odvolaniu matky otec zdôraznil, že s jej odvolaním nesúhlasí a hoci sa matka maloletého dieťaťa dovoľáva zmeny rozsudku, neuviedla, že po pojednávaní, ktoré sa konalo na súde dňa 14. 9. 2017, odcestovala do C., kde sa zdržiavala asi 3 týždne, pričom počas tohto pobytu v zahraničí sa vôbec neinformovala ohľadom maloletého dieťaťa, ani raz mu nezavolať ako sa má. Otec tak má za to, že súd prvej inštancie rozhodol správne, keď návrh matky na zmenu úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu zamietol, nakoľko od posledného rozhodnutia nedošlo k podstatným zmenám,

ktoré by odôvodňovali zmenu predošlého rozhodnutia súdu. Na základe uvedeného otec maloletého dieťaťa navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil v celom rozsahu a zároveň uložil matke maloletého dieťaťa povinnosť nahradiť otcovi maloletého dieťaťa trovy konania, ktoré si súčasne vyčíslil.

4. Kolízny opatrovník k odvolaniu matky len v stručnosti uviedol, že súhlasí s rozhodnutím súdu, nakoľko na základe prešetrenia pomerov rodičov a maloletého dieťaťa vyplýva, že nedošlo k podstatnej zmene pomerov u rodičov, ani maloletého dieťaťa.

5. Matka maloletého dieťaťa k vyjadreniu otca uviedla, že ide o kontroverzné vyjadrenie, plné nevraživosti a nenávisť otca k matke na úkor záujmov dieťaťa. Obsah vyjadrenia otca len potvrdzujete okolnosti, na ktoré matka poukázala aj na pojednávaní, aj v samotnom odvolaní a to fakt, že rodičovská dohoda je absolútne nepoužiteľná v praxi. Aj z vyjadrenia otca vyplýva a je nepochybné, že ako sa do praxe ujala rodičovská dohoda, táto vôbec nefunguje a nie je vôbec braný zreteľ na prvoradý záujem dieťaťa, ktoré je celou situáciou ohrozené a nie je braný zreteľ na právo rodiča na svoje dieťa. Spôsob, aký zvolil otec, nemá nič spoločné s rodičovskou výchovou a neberie ohľad na záujem dieťaťa, ktorý má byť povýšený nad všetky ostatné záujmy s prihliadnutím na citové väzby a vývinové potreby maloletého dieťaťa a na právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov. Potreba znaleckého odborného dokazovania aj po tomto vyjadrení otca je naliehavá, je nevyhnutné zistiť, prečo je správanie dieťaťa také, ako ho vykresľuje aj otec vo vyjadrení. Keby otec pripravil dieťa tak, aby nebolo plačlivé, nedochádzalo by k situácii, ktorá zhoršuje a vyhrcoje vzťah medzi rodičmi. Túto situáciu bolo a je už nevyhnutné riešiť a preto matka naďalej trvá na tom, aby boli vykonané ňou navrhnuté dôkazy. Matka mala a má záujem o dieťa, chce sa so synom stretávať a chce mu byť oporou a preto trvá na podanom odvolaní v celom rozsahu.

6. V následnom vyjadrení otca k vyjadreniu matky otec opakovane uvádzal okolnosti, ktoré už uviedol v predošlom vyjadrení a tvrdenia matky označuje za nepravdivé. Uviedol, že práve matka rodičovskú dohodu v takom znení, ako bola schválená, nedodrížiava, pretože v skutočnosti nevyužívala časy a termíny, kedy jej bolo umožnené stretávať sa s maloletým, viackrát na stretnutie s maloletým neprišla vôbec a pokiaľ si aj po syna prišla, viackrát ho vrátila skôr, ako bol určený čas ukončenia styku. Pokiaľ matka vo svojom vyjadrení uvádza, že má záujem o dieťa a chce sa s ním stretávať, otec toto považuje len za slová napísané na papieri, pretože v skutočnosti matka o dieťa záujem nejaví, nevyužila možnosť sa s ním stretávať a syn necíti zo správania matky, že by mu chcela byť oporou. Opakovane otec tvrdí, že podrobovať maloleté dieťa znaleckému dokazovaniu psychologickým vyšetrením by bolo pre neho zbytočnou traumou. Plačlivosť dieťaťa je prejavom negatívnej skúsenosti a negatívnych zážitkov, ktoré dieťa prežilo so svojou matkou. Syn sa otcovi opätovne sťažoval po styku s matkou, že ho matka bila po chrbte. Otec uviedol, že synovi nikdy nebránil, aby sa stretával s matkou, avšak nevie ovplyvniť pocity dieťaťa, ktoré si prežíva po styku s matkou. Maloletý Q. sa viackrát sťažoval po ukončení styku s matkou, že mu matka nedala jesť ani piť a nechala ho hladného a smädného. Viackrát prišiel po styku roztrpčený a v zlom psychickom rozporení. Matka si neplní riadne ani svoju vyživovaciu povinnosť na maloletého, nekupuje mu žiadne darčeky ani oblečenie a všetky výdavky spojené s výchovou, starostlivosťou a výživu maloletého preto hradí otec. Otec taktiež vo vyjadrení k vyjadreniu matky uviedol, že pokiaľ sa matka vrátila z C., na styk so synom chodila iba občas, sporadicky a tak, ako to vyhovovalo jej. Stalo sa, že dieťa po styku odovzdala otcovi neobriadené, pokiaľ sa maloletý u nej pokakal a pocikal, matka ho riadne neumyla. Inokedy syna odovzdala s poškodeným a roztrhaným oblečením, pričom nové oblečenie ani obutie synovi nekúpila. Otec preto nesúhlasí s dôvodmi odvolania matky a navrhuje, aby súd odvolanie zamietol a priznal otcovi náhradu trov odvolacieho konania.

7. V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku - ďalej „CSP“), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 65 a § 66 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku - ďalej „CMP“ a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP, v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 CMP, ako vecne správny potvrdil.

8. Podľa ustanovenia § 1 CMP podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

9. Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Zákon č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, upravuje konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých vo svojich ustanovenia § 111 až 122.

11. Podľa ustanovenia § 111 písm. b/ Civilného mimosporového poriadku, v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje (okrem iného aj) o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu.

12. Podľa ustanovenia § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

13. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej Zákon o rodine), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

14. Podľa ustanovenia § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

15. Odvolací súd preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a aplikujúc ustanovenie § 387 ods. 2 CSP sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku a konštatuje správnosť dôvodov a právnych úprav, na podklade ktorých súd prvej inštancie rozhodol.

16. Z pripojeného spisu Okresného súdu Revúca sp. zn. 8P/35/2016 mal odvolací súd preukázané, že v minulosti boli upravované rodičovské práva a povinnosti k maloletému Q. I., nar. XX.XX.XXXX rozsudkom č.k. 8P/35/2016 - 146 zo dňa 7. 4. 2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 7. 4. 2017 a ktorým súd schválil rodičovskú dohodu, v zmysle ktorej maloletého Q. zveril do osobnej starostlivosti otca, matke súd uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 40 eur mesačne od právoplatnosti rozsudku do 20-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám otca dieťaťa a súd upravil styk matky s dieťaťom od pondelka do piatka v čase od 15. 00 hod. do 18. 00 hod. a každý párný víkend od 12. 00 hod. do nedele 17. 00 hod. s prespatím u matky.

17. Nová úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu je opodstatnená len za predpokladu, ak má súd jednoznačne v konaní preukázané, že pomery rodičov alebo dieťaťa sa zmenili podstatným spôsobom a to do takej miery, že predchádzajúce rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností už nezodpovedá aktuálnym pomerom. Ak od poslednej úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu uplynula dlhšia doba, už táto skutočnosť je spravidla sama osebe relevantným dôvodom opodstatňujúcim novú úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, najmä ohľadom nároku na výživu nezaopatreného dieťaťa, pretože vývoj životných nákladov, ako aj miera odôvodnených potrieb dieťaťa v časovom horizonte niekoľkých rokov má nesporne stúpajúcu tendenciu, ktorú je súd povinný zohľadniť. Odvolací súd však poznamenáva, že takáto časová okolnosť sa na dané konanie nevzťahuje, pretože od právoplatnosti posledného rozhodnutia o úprave práv a povinností rodičov k maloletému Q. I. (dňa 07.04.2017) do podania návrhu na novú úpravu výkonu rodičovských práv a povinností (matka podala návrh dňa 26.07.2017) uplynula doba 3 mesiacov. Vzhľadom na uplynutie tak krátkej doby od právoplatnosti predošlého rozhodnutia súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, sa tak súd prvej inštancie správne zameril na skúmanie, či boli naplnené zákonné kritériá vyžadované ustanoveniami § 121 CMP, ako aj zhodne § 26 Zákona o rodine, ktoré by odôvodňovali zmenu dovtedajšej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému Q. I..

18. Pokiaľ ide o skúmanie, či nastala taká zásadná zmena pomerov na strane rodičov alebo dieťaťa, ktorá by odôvodňovala potrebu a nutnosť zmeny dovtedajšej právoplatnej úpravy rodičovských práv a povinností a to aj napriek odstupu len niekoľkých mesiacov od poslednej úpravy, vykonaným

dokazovaním mal súd preukázané, že pomery na strane oboch rodičov sa zásadnejším spôsobom nezmenili. Pokiaľ matka v odvolaní namieta predovšetkým to, že súd nevykonal ňou navrhované znalecké dokazovanie, odvolací súd poznamenáva, že rozsah, spôsob a miera dokazovania je aj v nesporovom konaní plne v kompetencii a na zväžení súdu, súd vykoná dokazovanie, ktoré z hľadiska rozhodovania považuje za potrebné, efektívne a účelné, pričom súd v nesporových konaniach navyše ani nie je viazaný návrhmi na vykonanie dôkazov a volí - aj s ohľadom na zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania - mieru nevyhnutného a potrebného dokazovania sám, s ohľadom na potrebu preukázania a zistenia skutočného stavu vecí (§ 35 a § 36 Civilného mimosporového poriadku). Súd v odôvodnení rozsudku zdôvodnil, prečo nepovažoval v konaní za potrebné vykonať matkou navrhované dokazovanie a odvolací súd pre objektivnosť poznamenáva, že súd z rovnakého dôvodu nepovažoval za potrebné a odmietol vykonať dokazovanie navrhnuté aj otcom. Preskúmaním obsahu predošlého súdneho rozhodnutia a súdneho spisu sp. zn. 8P/35/2016, ako aj obsahu spisu nového konania o návrhu matky na zmenu pôvodného rozhodnutia Okresného súdu Revúca č.k. 8P/35/2016 - 146 zo dňa 7. 4. 2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 7. 4. 2017, sa odvolací súd plne stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že na strane oboch rodičov nedošlo k takej zásadnej zmene pomerov a to z hľadiska ich bytových, osobných, majetkových, zárobkových a výdavkových pomerov, ktoré by opodstatňovali v zmysle zákonných kritérií zmenu doterajšej úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému Q., nakoľko tieto sú - s odstupom len niekoľkých mesiacov od právoplatného rozhodnutia v pôvodnom konaní - v zásade rovnaké. Odvolací súd taktiež poznamenáva, že okrem konštatovania, že nedošlo od poslednej úpravy k tak podstatnej zmene pomerov oboch rodičov, ktorá by odôvodňovala novú úpravu ich práv a povinností k dieťaťu, sa odvolací súd navyše domnieva, že neobstojí argument matky, že v súčasnosti má vytvorené všestranné podmienky pre riadnu a zodpovednú výchovu a starostlivosť o maloleté dieťa. Toto tvrdenie matky sama svojimi neskoršími procesnými vyjadreniami a prehláseniami silne spochybnila, a to najmä vzhľadom na matkou vydané čestné prehlásenie, že nemá z podnikania žiaden príjem. Matka neuviedla v konaní, že by bola zamestnaná, pokiaľ tak deklarovala čestným prehlásením, že nemá príjem ani z podnikania a peniaze na pokrytie výdavkov za nájom bytu jej zasiela len matka z Nemecka vo výške približne 300 až 400 eur mesačne, tieto skutočnosti nezodpovedajú tvrdeniu matky, že je schopná sa aj po materiálnej stránke o potreby dieťaťa riadne postarať a tieto zabezpečiť. Odkázanosť matky dieťaťa na zasielanie peňazí od tretej osoby nepodporuje tvrdenie matky v návrhu, že je aj finančne sebestačná a má usporiadané svoje osobné pomery a je schopná vytvoriť všetky podmienky na všestrannú starostlivosť a výchovu maloletého dieťaťa. Zmena na strane maloletého dieťaťa nastala v okolnosti, že dieťa nastúpilo od 1. 9. 2017 do predškolského zariadenia. Vychádzajúc však z rozsahu odvolania, pokiaľ v rámci odvolacieho konania je odvolací súd oprávnený zamerať sa na skúmanie vecnej správnosti odvolaním napadnutého rozsudku len v časti výroku, ktorým súd návrh matky maloletého dieťaťa na zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému Q. I. zamietol (keďže otec maloletého dieťaťa, ani kolízny opatrovník odvolanie nepodali), je táto nová okolnosť na strane maloletého dieťaťa z hľadiska skúmania správnosti prvého výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie málo zásadná, keďže táto okolnosť by mala zásadnejší vplyv eventuálne len z hľadiska skúmania správnosti druhého výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd návrh otca maloletého dieťaťa (okrem iného aj na zvýšenie výživného) zamietol. Odvolací súd tak konštatuje, že napriek tomu, že matka v návrhu, ktorým sa domáhala zmeny pôvodného rozhodnutia ohľadom výkonu rodičovských práv a povinností tvrdila, že od posledného rozhodnutia súdu ohľadom výchovy a výživy maloletého došlo k podstatným zmenám pomerov, ktoré nevyhnutne vyžadujú novú úpravu, avšak nielen v priebehu konania, no ani z obsahu samotného návrhu matky žiadne takéto okolnosti nevyplývajú. Matka odôvodňuje nutnosť zmeny predošlého rozhodnutia súdu v podstate okolnosťami, ktoré spočívajú v matkou tvrdenom bránení otca pri realizácii súdom upraveného styku matky s dieťaťom, pretože podľa tvrdenia matky otec nerešpektuje a nedodržiava schválenú rodičovskú dohodu. Otec naopak v konaní tvrdil, že je to práve matka, ktorá nemá záujem riadiť sa schválenou rodičovskou dohodou a súdom upravený a vymedzený čas, v ktorom je oprávnená sa s maloletým stýkať, sama nevyužíva. Nezhody oboch rodičov v tejto otázke však nie sú takými okolnosťami, ktoré by odôvodňovali zmenu doterajšej úpravy práv a povinností rodičov k maloletému, je skôr vecou vzájomnej komunikácie a vzájomného rešpektu oboch rodičov, aby dospeli s dôrazom na sledovanie predovšetkým záujmu maloletého dieťaťa, k vzájomnému kompromisu a ústretovému správaniu sa tak, aby nebol narušený ani pretrhnutý kontakt oboch rodičov s dieťaťom. Vzájomná nevrávnosť oboch rodičov a ich neschopnosť, respektíve vzájomná neochota hľadať predovšetkým kompromisné a ústretové riešenia, sa negatívnym spôsobom odráža, respektíve môže odrážať predovšetkým na správaní a budúcom postoji dieťaťa k obojmu rodičovi, čoho by si mali byť obaja rodičia plne a zodpovedne vedomí. Odvolací súd v tejto súvislosti preto apeluje na oboch rodičov, že vyhrocovanie ich vzájomného konfliktu a gradovanie napätia medzi nimi nie je v záujme

maloletého Q.. Preto by bolo nanajvýš žiaduce, aby obaja rodičia vzájomne rešpektovali svoje rodičovské práva a v záujme svojho dieťaťa, na ktorom im obom podľa ich vlastného tvrdenia veľmi záleží, boli k sebe ústretovejší. Odvolací súd však súčasne, vychádzajúc z dôvodov odvolania, považuje za potrebné vo vzťahu k otcovi zdôrazniť, že skutočnosť, že dieťa bolo zverené do jeho osobnej starostlivosti, ho neopravňuje brániť matke vo výkone jej rodičovských práv, najmä brániť v kontakte matky s dieťaťom. Aj otec by si mal uvedomiť, že nie je v záujme dieťaťa, aby bola matka obmedzovaná vo výkone jej rodičovských práv k dieťaťu. Je nesporne v prvoradom záujme dieťaťa, obzvlášť v tak citlivom veku, aby pociťovalo záujem, lásku a starostlivosť oboch rodičov, tak matky ako aj otca, a niet momentálne dôvodu vylúčiť matku z kontaktov s chlapcom a odopierať jej tak právo a povinnosť, ktoré jej ako rodičovi vo vzťahu k dieťaťu prináležia. Otec, u ktorého dieťa býva, je prirodzenou autoritou pre dieťa, z čoho potom aj pramení fakt, že dieťa vedome či nevedome preberá nastavenia a názory otca k matke. Je preto úlohou otca, aby aktívne a cielene pomohol dieťaťu nevťieravým a citlivým spôsobom vybudovať si vzťah s matkou, s ktorou nie je denno-denne v styku a pred kontaktom s matkou dieťa patrične na toto stretnutie aj po psychickej stránke správne pripraviť a dieťa pozitívne motivovať. Je však aj na matke, aby svojou iniciatívou a svojim prístupom k dieťaťu toto úsilie otca podporovala a dieťa pravidelne navštevovala a mala záujem tráviť s ním všetok čas, na ktorom sa s otcom dieťaťa v zmysle súdom schválenej rodičovskej dohody rodičia zhodli. V neposlednom rade, obaja rodičia by si mali uvedomiť, že by malo byť predovšetkým ich záujmom, aby sa situácia ohľadom maloletého Q. upokojila a ich maloleté dieťa nebolo vystavené stresujúcim faktorom (privolávaním hliadok polície či už zo strany otca či matky k odovzdávaniu dieťaťa a podobne...), majúcim negatívny vplyv na jeho emocionálny a duševný vývoj.

19. Odvolací súd tak, s poukazom na všetky zdôraznené skutočnosti a s poukazom na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie sa tak stotožňuje so záverom okresného súdu, že neboli v konaní zistené a preukázané žiadne tak zásadné zmeny okolností, ktoré by odôvodňovali postup v zmysle ustanovenia § 121 CMP a podľa ustanovenia § 26 Zákona o rodine a vyvolali by potrebu zmeny doterajšej úpravy práv a povinností rodičov k maloletému Q. I.. Odvolací súd z uvedeného dôvodu rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým zamietol návrh matky maloletého dieťaťa na zmenu úpravy práv a povinností rodičov podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil, rovnako potvrdil ako vecne správny aj súvisiaci výrok rozsudku o k náhrade trov prvoinštančného konania.

20. Civilný mimosporový poriadok v ustanovení § 52 upravuje základnú zásadu náhrady trov konania v mimosporovom procese, podľa ktorej žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pokiaľ zákon v nasledujúcich ustanoveniach neupravuje inak. O povinnosti nahraďiť trovy konania (pokiaľ nejde o trovy konania štátu) rozhoduje súd len na návrh oprávneného účastníka (§ 57 CMP). O nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 58 CMP). Pokiaľ okresný súd rozhodol o náhrade trov prvoinštančného konania podľa ustanovenia § 58 CMP v súlade so všeobecnou zásadou náhrady trov konania v mimosporovom procese, podľa ktorej žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pretože zákon v nasledujúcich ustanoveniach neupravuje inak, rozhodol v súlade so zákonom. Odvolací súd vzhľadom na charakter daného konania - ktorým je konanie starostlivosti súdu o maloleté dieťa, považuje aj za spravodlivé, aby si každý z rodičov znášal trovy konania sám.

21. Z rovnakého dôvodu potom aj odvolací súd rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania, ktorých náhradu požadoval otec dieťaťa a taktiež s poukazom na ustanovenie § 52 Civilného mimosporového poriadku vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pretože Civilný mimosporový poriadok v ďalších svojich ustanoveniach neustanovuje inak. Pre úplnosť, neprichádza do úvahy ani moderačné právo súdu v zmysle ustanovenia § 55 Civilného mimosporového poriadku. Odvolací súd takéto rozhodnutie o trovách konania považuje za spravodlivé a navyše v konaniach starostlivosti súdu o maloleté dieťa, v ktorých súd sleduje predovšetkým záujem maloletého dieťaťa, ani nemožno dosť dobre určiť procesne úspešného účastníka v konaní, pretože procesne úspešné v tomto špecifickom konaní by malo byť vždy len maloleté dieťa, ktorého v konaní zastupuje kolízny opatrovník.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).